

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

MATERIALI

==== Izpitna pola 2 ====

Modul gradbeništvo

Ponedeljek, 29. avgust 2022 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, radirko, šilček, računalo in ravnilo.

Periodni sistem elementov s formulami likov in teles ter konceptna lista so na perforiranih listih, ki jih kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitsna pola vsebuje 5 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Kadar je smiselno, narišite skico, čeprav je naloga ne zahteva, saj vam bo morda pomagala k pravilni rešitvi. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Pri reševanju nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Če ste nalogo reševali na več načinov, jasno označite, katero rešitev naj ocenjevalec oceni. Poleg računskih so možni tudi drugi odgovori (risba, besedilo, graf ...).

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 2 prazni.

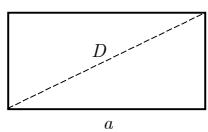
M 2 2 2 8 0 3 1 2 0 2

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

PERIODNI SISTEM ELEMENTOV

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII					
1	H 1,0008	2	B 10,81	3	C 12,01	4	N 14,01	5	O 16,00	6	F 19,00	7	He 4,003
2	Li 6,941	Be 9,012											
3	Na 22,99	Mg 24,31	Sc 39,10	Ti 40,08	V 44,96	Cr 49,90	Mn 52,01	Fe 54,94	Co 55,85	Ni 58,71	Cu 63,54		
4	K 39,10	Ca 40,08	Sr 44,96	Y 47,90	Zr 47,90	Mo 50,94	Tc 52,01	Ru 54,94	Pd 55,85	Ag 58,71	Zn 65,37		
5	Rb 85,47	Sc 87,62	Y 88,91	Zr 91,22	Nb 92,91	Hf 95,94	Ta (98)	W 101,1	Rh 102,9	Os 106,4	Ga 112,4		
6	Cs 132,9	Ba 137,3	La 138,9	Ta 178,5	W 180,9	Re 183,9	Ir 186,2	Au 190,2	Hg 192,2	Tl 195,1	Ge 197,0		
7	Fr (223)	Ra (226)	Ac (227)	Rf (261)	Df (262)	Sg (266)	Bh (264)	Hs (269)	Mt (268)				

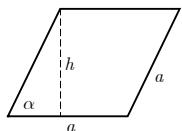
Lantanoidi	58 Ce 140,1	59 Pr 140,9	60 Nd 144,2	61 Pm (145)	62 Sm 150,4	63 Eu 152,0	64 Gd 157,3	65 Tb 158,9	66 Dy 162,5	67 Ho 164,9	68 Er 167,3	69 Tm 168,9	70 Yb 173,0	71 Lu 175,0
Aktinoidi	90 Th 232,0	91 Pa 231,0	92 U 238,0	93 Np (237)	94 Pu (244)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (251)	99 Es (251)	100 Fm (252)	101 Md (257)	102 No (258)	103 Lr (262)

Liki

$$A = ab$$

$$O = 2(a+b)$$

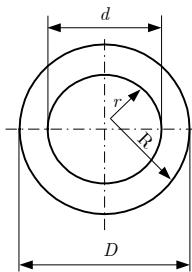
$$D = \sqrt{a^2 + b^2}$$

$$A = a h = a^2 \sin \alpha$$

$$h = a \sin \alpha$$

$$O = 4a$$

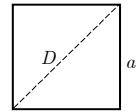
$$A = (R^2 - r^2)\pi = \frac{(D^2 - d^2)\pi}{4}$$

Zunanji obseg:

$$O = 2R\pi = D\pi$$

Skupni obseg:

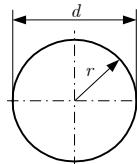
$$O = 2\pi(R+r) = \pi(D+d)$$

$$A = a^2$$

$$O = 4a$$

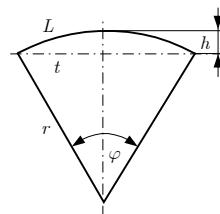
$$D = a\sqrt{2}$$

$$d = 2r$$

$$A = r^2\pi = \frac{d^2\pi}{4}$$

$$O = 2r\pi = d\pi$$

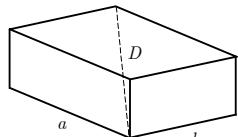

$$L = r\varphi$$

$$t = 2r \sin(\varphi/2)$$

$$h = r(1 - \cos(\varphi/2))$$

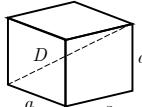
$$A = r^2\varphi/2 = Lr/2$$

Telesa

$$V = abc$$

$$P = 2(ab + ac + bc)$$

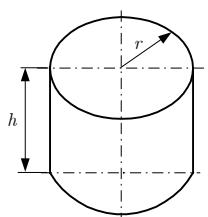
$$D = \sqrt{a^2 + b^2 + c^2}$$

$$V = a^3$$

$$P = 6a^2$$

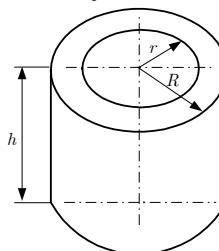
$$D = a\sqrt{3}$$

$$V = r^2\pi h$$

$$P = 2\pi r(r+h)$$

Votli valj

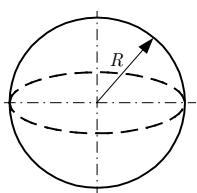

$$V = (R^2 - r^2)\pi h$$

$$\text{Zunanja površina: } P = (R^2 - r^2 + 2Rh)\pi$$

Skupna površina:

$$P = 2\pi(R^2 - r^2 + (R+r)h)$$

$$V = 4\pi R^3/3$$

$$P = 4\pi R^2$$

5/20

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

7/20

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

9/20

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. naloga: Betoni

1.1. Definirajte beton in armirani beton, naštejte njune sestavine ter pojasnite razliko med njima.

(5 točk)

1.2. Definirajte lahki beton.

(1 točka)

1.3. Našteite in opišite tri vrste lahkega betona.

(6 točk)

1.4. Opišite postopek za ugotavljanje razreda tlačne trdnosti betona.

(2 točki)

1.5. Razložite pojem »adhezija« pri armiranem betonu.

(2 točki)

2. naloga: Fizikalne in mehanske lastnosti

- 2.1. Gostoto tekočin merimo s posebnim instrumentom.
Poimenujte in opišite ga ter narišite skico instrumenta.

(3 točke)

- 2.2. Izračunajte skupno maso lomljenga A in maso lomljenga B, če je pri potopitvi v merilnem valju lomljec A izpodrinil 5,8 dl vode. Ko smo dodali še lomljenec B, se je volumen izpodrinjene tekočine dvignil še za 3 dl.

Gostota lomljenga A znaša 2000 kg/m^3 , lomljenga B pa 2100 kg/m^3 .

(4 točke)

M 2 2 2 8 0 3 1 2 1 3

2.3. Izračunajte maso jeklene kocke z robom 15 cm. Gostota jekla znaša 7800 kg/m^3 .

Izračunajte, koliko manj bi tehtala votla kocka z robom $a = 15 \text{ cm}$ in debelino stene $0,5 \text{ cm}$.

(5 točk)

2.4. Izračunajte, do katere napetosti smemo obremeniti gradbeni element, če je napetost, pri kateri se poruši, $2,7 \text{ MPa}$, upoštevamo pa varnostni količnik 3.

(4 točke)

3. naloga: Naravni kamen

3.1. Opišite nastanek predornin.

(2 točki)

3.2. Navedite 2 predstavnika predornin in njuno strukturo (zlog).

(2 točki)

3.3. Definiraite, kai so rydnine.

(2 točki)

M 2 2 2 8 0 3 1 2 1 5

- 3.4. Za podatke sejalne analize naravnega prodnatega agregata v spodnji preglednici izračunajte preostale količine naravne mešanice agregata ($D_{\max} = 63,0 \text{ mm}$).

Sito (mm)	Ostanek na situ (g)	Presevek skozi sito (g)	Presevek skozi sito (%)	Ostanek na situ (%)
63	0			
31,5	2500			
16	1560			
8	2180			
4	2600			
2	1234			
1	890			
0,5	770			
0,25	720			
0,125	580			
0,063	560			
DNO	406			
	14000			

(10 točk)

4. naloga: Karbonatno strjevanje

4.1. Izračunajte, koliko žganega apna lahko pridobimo iz 250 kg apnencu. Uporabite periodni sistem.

Zapišite kemijsko reakcijo in poimenujte posamezne količine.

Izračun:

(4 točke)

4.2. Zapišite kemijsko reakcijo strjevanja gašenega apna in poimenujte posamezne količine.

(3 točke)

M 2 2 2 8 0 3 1 2 1 7

- 4.3. Zapišite, pri katerem procesu karbonatnega strjevanja (žganje apnenca, gašenje žganega apna in karbonatno strjevanje) se sprošča topotna energija. Zapišite to kemijsko reakcijo in navedite, kako imenujemo kemijsko reakcijo, kjer se sprošča energija.

(3 točke)

- 4.4. Izračunajte, koliko vode potrebujemo za pogasitev žganega apna, ki ga dobimo iz 520 kg apnenca.

(6 točk)

M 2 2 2 8 0 3 1 2 1 8

5. naloga: Les, kovine

5.1. Les je anizotropen material. Razložite pojmom in navedite primer.

(3 točke)

5.2. Zakaj je les anizotropen?

(3 točke)

5.3. Razložite delitev kovin po barvi.

(2 točki)

M 2 2 2 8 0 3 1 2 1 9

5.4. Razložite pojem lahkih kovin in poimenujte predstavnika.

(2 točki)

5.5. Ena najpomembnejših kovin v gradbeništvu je baker. Opišite ga in predstavite tako, da odgovorite na naslednja vprašanja:

- V katero skupino kovin razvrščamo baker?
- Kakšen je postopek pridobivanja bakra iz osnovne surovine do kovine?
- Opredelite 2 značilni lastnosti bakra.
- Navedite 2 primera uporabe v gradbeništvu.

(6 točk)

Prazna stran